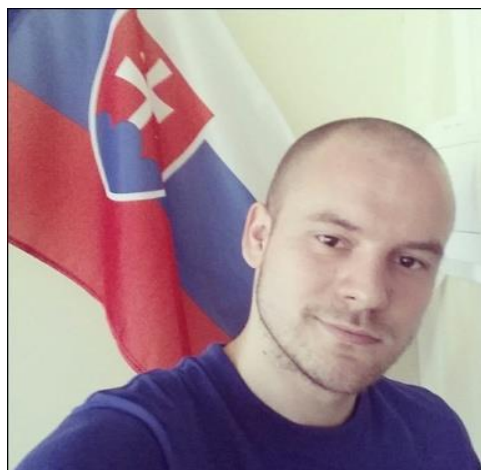


Rozhovor s úspešným absolventom Gymnázia Hlinská



Mgr. Tibor Peňaška

chemik – člen špičkového vedeckého tímu vedcov na Slovensku (KATGREEN), ktorým sa podarilo výrazne skrátiť proces výroby lieku proti chrípke

Vyštudoval študijný program Organická a bioorganická chémia na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. V súčasnosti je doktorandom denného štúdia na Katedre organickej chémie. Je členom výskumnej skupiny prof. Mgr. Radovana Šebestu, DrSc., ktorá patrí medzi špičkové vedecké tímy na Slovensku (KATGREEN) a ktorej sa podarilo vyvinúť proces, ktorým možno výrazne skrátiť výrobu lieku proti chrípke. Pri tejto príležitosti sme ho poprosili o krátky rozhovor.

1. Kedy si maturoval na Gymnázium Hlinská v Žiline?

Tibor: Maturitnú skúšku som absolvoval v máji roku 2009 z predmetov SJL, ANJ, CHE a BIO

2. Aké máš spomienky na stredoškolské štúdium?

Tibor: Stredoškolské štúdium bolo najkrajšie obdobie a veľmi rád naň spomínam! Gymnázium Hlinská považujem za moju srdcovku. Rád sa tam vraciam a keby sa dalo vrátiť v čase, vyberiem si ho opäť.

3. Na čo by sa mali pripraviť naši gymnazisti, ktorí by chceli študovať chémiu?

Vieš im niečo poradiť?

Tibor: Nech sa určite nenechajú odradiť predmetmi, ktoré na prvý pohľad vytvoria pocity typu „a to mi akože na čo bude?!“. Kým som sa dopracoval k tej zaujímavejšej časti štúdia, musel som si prejsť kadečím. A nič z toho nepovažujem za stratený čas, hoci, nie vždy bolo najjednoduchšie odsedieť tri hodiny na tej drevenej lavici v prednáškovej miestnosti. Štúdium chémie a prírodných vied celkovo je veľmi zaujímavé. Na začiatku ma potrápili aj s matematikou a fyzikou (ale to len okrajovo). Ak sa niekto zaujíma o to ako veci fungujú, priam až na molekulovej úrovni, chémie a odbory jej príbuzné budú určite tou správnou voľbou.

4. Kým/čím si chcel byť, keď si bol dieťa? Túžil si už vtedy byť vedcom?

Tibor: V rannom detstve to bolo určite niečo ako „superhrdina“, no neskôr ciele nabrali trochu reálnejšiu podobu. Istú dobu to bol lekár, neskôr asi vedec.

5. Ako si sa dostal k štúdiu organickej chémie?

Tibor: Chémia ma zaujala už na základnej škole, na gymnázium sa to ešte viac stupňovalo a vysoká škola bola už jasnou voľbou. Osobne som sa chcel zamerať skôr na vedecký smer ako technický a tak sa aj stalo. Veľkú úlohu zohrali vyučujúci, ktorých som počas života stretol. Práve im vďačím za to, čo som dosiahol a kde momentálne som. Na bakalárskom stupni som mal odbor všeobecná chémie, kde som sa stretol so

všetkými jej súčasťami od analytickej, cez anorganickú, jadrovú až po biochémiu a organickú chémiu. A organika mi učarovala najviac... Je všade okolo nás. Organické zlúčeniny sú lieky, kozmetika, potraviny, oblečenie, elektronika, cukry, tuky, bielkoviny, vitamíny a pod. V princípe môžeme náš organizmus považovať za (prevažne) chirálnu organickú továreň.

6. Ako si sa stal členom elitného vedeckého tímu ?

Tibor: Tu je odpoveď veľmi jasná a stručná. Náhodou. Asi osud. Už v prvom momente mi skupina bola sympatická ako celok a mám skvelú školiteľku, doc. Ing. Máriu Mečiarovú, PhD., pod ktorou som vypracoval bakalársku aj magisterskú prácu a pokračujem pod jej vedením aj na PhD štúdiu.

7. V čom spočíva práca člena vedeckého tímu?

Tibor: V mojom prípade je to práca v laboratóriu, plánovanie experimentov a ich vyhodnocovanie, komunikácia v rámci tímu, semináre, neustále vzdelávanie sa, ale je to aj prezentovanie výsledkov, administratívnej či technickej činnosti. Je to práca veľmi rozmanitá. Snažíte sa pochopiť ako veci fungujú. A to je fascinujúce. Moja práca spočíva prevažne v syntéze zlúčenín. V rámci PhD štúdia som už aj odučil nejaké semináre a cvičenia.

8. Koľko hodín dokážeš tráviť v laboratóriu?

Tibor: Je to rôzne, v závislosti od vykonávanej činnosti. Niekedy to môže byť home office, niekedy ste v práci klasickú „osmičku“, inokedy od rána do večera. Ale vo všeobecnosti trávim v laboratóriu celý týždeň od pondelka do piatka, približne 8 hodín denne.

9. Pri vedeckej práci si určite nevystačíš len s odbornou literatúrou v slovenskom jazyku. Ktoré cudzie jazyky potrebuje ovládať súčasný prírodovedec?

Tibor: Odpoveď je jednoznačná – anglický jazyk! Stretávam sa s ním neustále. Všetky publikácie, odborné knihy, ale aj konferencie sú v anglickom jazyku. Záverečné práce, ktoré som vypracoval vznikli vďaka literatúre, ktorá je písaná výlučne v tomto jazyku.

10. Keby si dostal možnosť prehodnotiť svoj výber povolania, menil by si?

Tibor: Nemenil by som. Vždy som chcel pracovať medzi inteligentnými ľuďmi a mať flexibilný pracovný čas, skúmať, tvoriť. A to sa mi splnilo. Avšak, chcem upozorniť, že netreba sa nikdy podceňovať a ani sa báť zlyhania. Štúdium takéhoto odboru je veľmi náročné. Ale treba si ísť za svojim cieľom. Od nás samotných záleží, či budeme v budúcnosti šťastní a spokojní. Netreba sa na nič vyhovárať, ale ísť si za svojimi snami. A dovoľm si to uzavrieť prevzatým výrokom: „Cesta bez prekážok nevedie nikam...“

11. V súčasnosti sa mnoho ľudí sťažuje, že nemá čas na svoje záľuby. Ako je to s tvojím voľným časom. Ako chvíľe voľna tráviš Ty?

Tibor: Voľného času je určite menej ako na strednej škole, ale všetko sa dá zariadiť. Mám veľa kamarátov s ktorými sa denne stretávam, chodím do fitka, nájde sa čas aj na zábavu, cestovanie, kino, pivo... Ja som človek, ktorý moc neobsedí na mieste a neznášam nudu. Možno, keby mladí ľudia aspoň 20% času, ktorý trávia na sociálnych sieťach, investovali do niečoho zmysluplnejšieho, nebol by dôvod na výhovorky ako nemajú na nič čas. :-)

Ďakujem za rozhovor.

Rozhovor spracovala: PaedDr. Katarína Kitašová

Súvisiace linky:

- <http://www.ta3.com/clanok/1078251/slovenski-vedci-skratili-vyrobu-lieku-proti-chripke-hladaju-partnera.html>
- https://fns.uniba.sk/detail-aktuality/back_to_page/kalendar/article/vyskum-uk-vedcom-sa-podarilo-vyrazne-skratit-pripravu-lieku-proti-chripke/